

CLASS 5 HOLIDAY HOMEWORK 2020

KISWAHILI

KISWAHILI

JUMA LA KWANZA - JUMATATU

A. Kamilisna salamu hizi.

1. U mzima ? _____
2. U hali gani ? _____
3. Habari za utokako ? _____
4. Habari za mchana ? _____
5. Je m wazima ? _____

B. Tumia neno la heshima.

1. Mwenye mimba . _____
2. Mama amezaa . _____
3. Mtoto anahara . _____
4. Natalie nataka kalamu . _____
5. Nimetoka kukojoa . _____

JUMA LA KWANZA - JUMANNE

A. Tumia kiulizi '-pi' vizuri.

1. Ni kikombe _____ kilichovunjika ?
2. Ni mtoto _____ aliyepata zawadi ?
3. Kucheza _____ kunafaa ?
4. Darasa _____ halijafagiliwa ?
5. Mama alileta mifuko _____ ?

B. Tumia -enye au -enyewe.

1. Mtoto _____ kisu amefika.
2. Kiranja _____ amejileta.

3. Mwalimu _____ daftari hili ni yule.
4. Shimo _____ limejaa.
5. Uteo _____ maji umeanguka.

JUMA LA KWANZA - JUMATANO

A. Toa jibu mwafaka.

1. Sakafu ya juu ya nyumba huitwa _____
2. Halo halo mpaka pwani _____
3. Shimo lililo ukutani la kuwekea vitu huitwa _____
4. _____ hutandazwa sakafuni kama mkeka.
5. Kiti kikubwa sebuleni huitwa sofa au _____

B. Tumia kiulizi 'ngapi'.

1. Watoto _____ wamefukuzwa ?
2. Uliniletea mikate _____ ?
3. Kalamu _____ zimeisha wino ?
4. Madarasa _____ yameoshwa ?
5. Babu alileta meza _____ ?

JUMA LA KWANZA - ALHAMISI.

A.

1. Vazi la kike ambalo huvaliwa kuanzia kiunoni huitwa _____
2. Vazi la kike linalovaliwa kifuani kusetiri maziwa huitwa _____
3. Kofia nyekundu huitwa _____
4. Vazi linalovaliwa ili kuzuia mavazi yasichafuke huitwa bwelasuti au _____ au _____
5. Taja vazi moja linalovaliwa na wasichana na wavulana _____

B. Tumia kirejeshi 'amba' ifaavyo.

1. Kiatu _____ kililetwa ni kipyaa.
2. Miwani _____ alivaa ni mieusi.
3. Maji _____ ameyanywa ni machafu.
4. Watoto _____ walifaulu mtihani wamepata zawadi.
5. Barabara _____ hazina lami hutatiza msimu wa mvua.

JUMA LA PILI - JUMADATO

A. Tumia -ote au -o-ote.

1. Kinyozi alinyoa nywele _____.
2. Niitie mtoto _____ nimtume.
3. Mama ameyanywa maziwa _____.
4. Kusoma _____ hakusaidii.
5. Paka ameyanywa maziwa _____.

B. Tumia - enyewe.

1. Chati _____ ni mpya.
2. Kipepeo _____ amepaa.
3. Manukato _____ ni mengi.
4. Kope _____ hunifaa.
5. Magari _____ ni ya Tumbokarai.

JUMA LA PILI - JUMANNE

A. Toa jibu sahihi.

1. Mmea unaotupa dawa ya wadudu huitwa _____.
2. Mmea unaotupa sukari huitwa _____.
3. Mmea unaotupa kahawa huitwa _____. Pia ni aina ya ndege.
4. Mmea unaotupa ndizi huitwa _____.
5. Mmea unaotupa mchele huitwa _____.

B. Tegua vitendawili hivi.

1. Mlima sipendi. _____
2. Mgeni asiyependwa. _____
3. Ala lakini hanenepi. _____
4. Mwanangu katagia mibani. _____
5. Ninacho lakini sikitumii. _____
6. Kutoa ni kuongeza. _____

JUMA LA PILI - JUMATANO

A. Toa wingi wa sentensi hizi.

1. Gari lake zuri limepanda mlima.

2. Kiatu chake kipya kimekatika.

3. Manukato yake yananuka fee.

4. Uwanja wake unapendeza.

5. Unywele wake ni mweusi.

B. Kanusha sentensi.

1. Kauleni amefika.

2. Shule ya Johari inapendeza.

3. Mwalimu Eric yu mzima.

4. Mimi nimekula wali.

5. Gari lao lilipata ajali juzi.

JUMA LA PILI - ALHAMISI

A. Andika maneno haya katika udogo.

1. Mtu - _____
2. Kisu - _____
3. Meza - _____
4. Kiti - _____
5. Mti - _____

B. Andika vitenzi hivi katika hali ya kutendea au kufanyia.

1. Soma - _____
2. Andika - _____
3. Tembea - _____
4. Pika - _____
5. Kata - _____

JUMA LA PILI - IJUMAA

A. Kamilisha methali hizi.

1. Ngoja ngoja _____
2. Kikulacho _____
3. Mgaagaa wa upwa _____
4. Ahadi _____
5. Hasira za mkizi _____

B. Kamilisha tashbihi hizi.

1. Mwaminifu kama _____
2. Mpole kama _____
3. Mrefu kama _____
4. Iga kama _____
5. Kigeugeu kama _____

JUMA LA TATU - JUMATATU

A. Andika tarakimu hizi kwa maneno.

1. 10001 – _____
2. 11000 – _____
3. 100000 – _____
4. Kondoo 3303 – _____
5. Vitabu 2208 – _____

B. Tambua akisami hizi.

1. $\frac{1}{8}$ – _____
2. $\frac{2}{3}$ – _____
3. $\frac{1}{7}$ – _____
4. $\frac{1}{9}$ – _____
5. $\frac{1}{4}$ – _____

JUMA LA TATU - JUMANNE

A.

1. Msimu wa mvua ya rasharasha huitwa vuli au _____.
2. Wakati wa joto jingi huitwa _____.
3. Msimu wa mvua nyingi huitwa _____.
4. Kipindi cha baridi kali huitwa _____.
5. Wakati wa jua kali mimea _____.

B. Tumia mfano huu.

Tunda la pili.

1. Uteo _____.
2. Mlima _____.
3. Kipepeo _____.
4. Puá _____.
5. Kalamu _____.

JUMA LA TATU - JUMATANO

A. Toa wingi wa maneno haya.

1. Mtume _____
2. Bata _____
3. Mkunga (samaki) _____
4. Chati _____
5. Chapati _____

B.

1. Malipo ya kusomea huitwa _____
2. Malipo ya kusafiria huitwa _____
3. Malipo ya kuolea huitwa _____
4. Malipo ya mwezi huitwa _____
5. Malipo ya kuingia eneo Fulani kama mbuga ya wanyama huitwa _____

JUMA LA TATU - ALHAMISI

A. Tambua nomino kundi.

1. Tita la _____
2. Bunda la _____
3. _____ ya miaka.
4. _____ wa wafu.
5. _____ ya nyota.

B. Andika vitenzi hivi katika hali ya kutendewa.

1. Panga _____
2. Kataa _____
3. Kimbia _____
4. Soma _____
5. Nena _____

JUMA LA TATU - IJUMAA

A. Unda nomino kutokana na vitenzi.

Mfano

Lima – mkulima.

1. Pika – _____
2. Kimbia – _____
3. Cheza – _____
4. Chora – _____
5. Iba – _____

B. Msamiati wa ufundi.

1. Fundi wa mbao anaitwa _____.
2. Yeye hufanyia kazi katika _____.
3. _____ ni kifaa cha kupimia uefu wa kitu.
4. _____ kukerezea mbao.
5. Msumari wenye nesi huitwa skrubu au _____.

Jaribio la Kwanza

Chagua jibu sahihi kujaza mianya 1-15 katika kifungu kifuatacho.

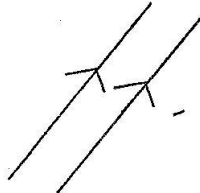
Msimu 1 kiangazi ulikuwa 2. Majani ya miti yalika kwa kukosa maji. Wanyama 3 hawakuachwa nyuma. Wengi 4 walikufa kwa sababu ya kukosa maji na lishe. Wanadamu nao walikonda kama 5. Hakuna kitu chochote 6 kilisazwa na ukame 7. Msimu wa masika nao 8 sana. Kwa 9 mrefu mvua haikuwa 10. Kila mmoja 11 alitamani sana msimu wa mvua kuu uanze 12 watu pamoja na wanyama 13 lishe. Sura ya 14 ilibadilika na kuwa ya kutamausha. Hapo 15 nilipotambua kuwa maji ni uhai maishani.

- | | | | |
|------------------|---------------|---------------|----------------|
| 1. A. ya | B. la | C. mwa | D. wa |
| 2. A. umeanza | B. limeanza | C. imeanza | D. utanza |
| 3. A. nayo | B. nao | C. naye | D. nalo |
| 4. A. waō | B. wenu | C. yao | D. zao |
| 5. A. mshipi | B. mti | C. ng'onda | D. sindano |
| 6. A. ambalo | B. ambacho | C. ambayo | D. ambao |
| 7. A. huyo | B. hao | C. hio | D. huo |
| 8. A. ilikawia | B. ilichelewa | C. ulichelewa | D. zilichelewa |
| 9. A. mda | B. muda | C. siku | D. waki |
| 10. A. imenyasha | B. umenyasha | C. limenyasha | D. mmenyasha |
| 11. A. wenu | B. wao | C. yetu | D. wetu |
| 12. A. ili | B. iwapo | C. kwani | D. lakini |
| 13. A. wapate | B. mpate | C. zipate | D. kipate |
| 14. A. nji | B. nchi | C. anchi | D. inji |
| 15. A. ndipo | B. ndio | C. ndilo | D. ndiko |

Kutoka swali la 16 mpaka 30, jibu kulingana na maagizo.

16. Maana ya msemo 'kula mwata' ni
 - A. kujawa na mori
 - B. kushushwa cheo
 - C. kupata ufanisi
 - D. pata tabu.
17. Chagua sentensi iliyoakifishwa vizuri.
 - A. Sholei, Lari na Marimba ni marafiki wa dhati.
 - B. Sholei, Lari, na Marimba ni marafiki wa dhati.
 - C. Sholei, Lari na Marimba ni marafiki wa dhati.
 - D. Sholei, Lari, na Marimba, ni marafiki wa dhati.
18. Ni neno gani lisilofaa katika orodha hii?
 - A. Jezi
 - B. Zulia
 - C. Shubaka
 - D. Dari
19. Eifu tisini na tisa mia sita na tisa kwa tarakimu ni
 - A. 99 906
 - B. 99609
 - C. 96606
 - D. 90699

20. Chagua sentensi iliyo na kiambishi 'ki' cha udogo;
 A. Kila chenye makali ni hiki
 B. Kila nitembeleapo simpati
 C. Kijibwa chenyewe kilifia majini
 D. Kiatu hicho ni kizuri sana.
21. Tumia kivumishi cha kipekee 'ote' kujaza nafasi.
 Maji _____ yametumiwa kupikia.
 A. yoyote B. lote
 C. zote D. yote
22. Andika wingi wa: *Jembe lenye makali ni hili*
 A. Majembe yenye makali ni haya
 B. Jembe zenye makali ni hizi
 C. Majembe zenye makali ni hizi
 D. Jembe yenye makali ni hizi.
23. Ni kitenzi gani kilicho katika kauli ya kutendewa?
 A. Chochea B. Tilia
 C. Pigia D. Fuliwa
24. Kamilisha sentensi kwa jibu sahihi
 Mimi _____ niliyetumwa sokoni.
 A. ndiye B. ndimi
 C. ndfo D. ndinyi
25. Ni kifaa kipi kati ya hivi hakipatikani katika karakana?
 A. Utepe B. Parafujo
 C. Upote D. Nyundo
26. Umbo hili huitwaje?



- A. Mistari sambamba
 B. Mistari shazari
 C. Mistari zigizagi
 D. Mistari sulubu
27. Kanusha sentensi: *Tutaimba wakati wa sherehe.*
 A. Hatuimbi wakati wa sherehe
 B. Hatutaimba wakati wa sherehe
 C. Hatukuimba wakati wa sherehe
 D. Hatujaimba wakati wa sherehe

28. Chagua kivumishi cha idadi katika sentensi hii:
Miti michache ilipandwa siku hiyo.
- A. hiyo
 - B. ilipandwa
 - C. michache
 - D. miti

29. Jaza pengo kwa kutumia kirejeshi '-amba'
Mfuko _____ ulipotea ni wako.
- A. ambao
 - B. ambayo
 - C. ambawo
 - D. ambazo

30. Ni sentensi gani iliyo sahihi kisarufi?
- A. Wewe ndiyo utakaotuzwa.
 - B. Nyinyi ndiwe mtakaoimba.
 - C. Sisi ndiyo tutakaofagia
 - D. Yeye ndiye aliyefika.

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali 31 – 40

Jumba la kongamano shuleni mwetu lilijaa watu mithili ya siafu. Ilikuwa ni siku ya wazazi shuleni mwetu. Mwendo wa saa mbili za asubuhi, wazazi wote, wake kwa waume, walianza kufululiza shuleni. Nasi wanafunzi tulikuwa tumemaliza matayarisho yote na kila kitu kilionekana nadhifu. Tuling'ara kwa sare zetu ambazo zilikuwa safi bila doa lolote. Kila aliyetuona alijua kuwa tulikuwa tayari kwa shughuli zote za siku hiyo.

Mwendo wa saa tano za asubuhi, mgeni wa heshima, ambaye alikuwa ni mkuu wa elimu jimboni mwetu, aliwasili shuleni. Sote tulimlaka kwa shangwe vifijo na nderemo. Tulipiga makofi na kuimba nyimbo za kutumbuiza. Waliandamana na mwalimu mkuu hadi ofisini mwake, kisha wakaungana na wazazi walimu na wanafunzi baadaye ili kutekeleza shughuli ya siku hiyo. Tilituzwa tuzo mbalimbali katika nyanja za elimu, michezo na usafi wa mazingira. Ilikuwa ni siku ambayo sitaisahau aushini mwangu.

31. Shughuli iliyotajwa katika taarifa ilitokea wapi?
- A. Kanisani
 - B. Sokoni
 - C. Shuleni
 - D. Ofisini
32. '.....lilijaa watu mithili ya siafu'. Huu ni mfano wa
- A. nahau
 - B. tashbihi
 - C. fumbo
 - D. methali
33. Wazazi walianza kuingia shuleni saa ngapi?
- A. Saa mbili
 - B. Saa tatu
 - C. Saa moja
 - D. Saa nne

34. Neno 'sare' katika taarifa linamaanisha
- A. nguo za kuchezea
 - B. nguo ambazo ni mpya
 - C. mavazi rasmi ya shule
 - D. mavazi meupe
35. Mgeni wa heshima alikuwa ni
- A. gavana wa jimbo
 - B. mwalimu mkuu
 - C. mmojawapo wa wazazi
 - D. mkuu wa elimu jimboni
36. Mgeni wa heshima alilakiwa kwa njia zifuatazo ila
- A. kuimba nyimbo
 - B. kukunja sura
 - C. kupiga makofi
 - D. vifijo na nderemo
37. Wafuatao walihudhuria hafla iliyotajwa ila
- A. walimu
 - B. wazazi
 - C. wanafunzi
 - D. madaktari
38. Ni nani aliyependamana na mgeni wa heshima?
- A. Mwalimu wa zamu
 - B. Naibu wa mwalimu mkuu
 - C. Mwalimu mkuu
 - D. Mwakilishi wa wazazi
39. Neno 'tulimlaki' katika taarifa lina maana ipi?
- A. Tulimkaribisha B. Tulimliza
 - C. Tulimsuta D. Tulimtukuzi
40. Kichwa kifaacho taarifa hii ni:
- A. Umuhimu wa elimu
 - B. Siku ya wazazi shuleni mwetu.
 - C. Sherehe nyumbani mwetu
 - D. Sherehe za sikukuu

Soma taarifa ifuatayo kisha ujibu maswali 41 – 50

Tunapofanya jambo lolote maishani, ni sharti tuwe na **lengo**. Mtu ambaye hana lengo maishani hawezi kupata ufanisi. Kwa mfano, pale mkulima anapopanda mbegu ardhini, lengo lake huwa ni kupata mavuno ya kuridhisha hatimaye. Lengo la dereva nalo huwa ni kumfikisha **abiria** mahali anapokwenda. Naye daktari hua na lengo la kuhakikisha kuwa amempa mgonjwa tiba anayostahili kumpa ili apone au apate nafuu.

Vivyo hivyo, lengo kuu la mwanafunzi anapoenda shuleni huwa ni kupata ufanisi katika masomo. Elimu nayo humfaidi mwanafunzi aliye tayari kuipokea. Aghalabu elimu humwezesha mwanafunzi kujieleza kwa ufasaha mbele ya watu, kujikimu maishani na pia kuwa mtu mwenye maadili. Mtu akiwa na maadili, yeye huepa vitendo viovu kama vile wizi, uasherati, utumiaji wa mihadarati na kadhalika. Hivyo basi, ni muhimu sana tuwe na lengo wakati tunapotekeleza jambo fulani.

41. Neno jingine lenye maana sawa na **lengo** ni
 - A. nia
 - B. wito
 - C. upendo
 - D. shughuli
42. Mtu asipokuwa na lengo maishani hatapata
 - A. aibu
 - B. pongezi
 - C. ufanisi
 - D. shukrani
43. Mkulima huwa na lengo la
 - A. kutopata mavuno
 - B. kupata maradhi
 - C. kupata mvua
 - D. kupata mavuno
44. Neno 'abiria' katika taarifa linamaanisha
 - A. watu wanaosafiri kwa gari
 - B. dereva wa matwana
 - C. watu wanaotembea
 - D. watu wanaoendesha magari
45. Lengo la daktari huwa ni kumfanya mgonjwa
 - A. afe
 - B. apone
 - C. atamaukwe
 - D. akonde
46. Elimu humfaidi mwanafunzi
 - A. aliye wa utovu wa nidhamu
 - B. mwenye kiburi
 - C. aliye tayari kuifaidi
 - D. asiyejua maana yake

47. Elimu humwezesha msomi kufanya haya yote ila
 A. kujieleza kwa ufasaha
 B. kuwa na maadili
 C. kujikimu maishani
 D. kuwa na kiburi
48. Ni kitendo kipi kiovu hakijatajwa katika taarifa?
 A. Kutumia mihadarati
 B. Ubakaji
 C. Kuiba
 D. Uasherati
49. Lengo la mwanafunzi kuenda shuleni ni
 A. kupata ufanisi
 B. kuzua kero
 C. kujua wizi
 D. kucheza sana
50. Kichwa kifaacho taarifa hii ni
 A. Manufaa ya elimu
 B. Njia za usafiri
 C. Umuhimu wa kuwa na lengo
 D. Maadili katika jamii

Jaribio la Pili

Chagua jibu sahihi kujaza mianya 1-15 katika kifungu kifuatacho.

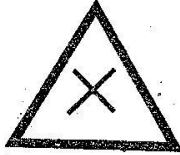
Rehema ni mwanafunzi wa darasa 1 tano. Ana bidii kama ya mchwa ajengaye 2. Husoma kwa bidii 3 hapendi kushika 4 pale anapofanya mtihani 5. Isitoshe, yeye ni kielelezo 6 kwa wenzake kitabia. 7 na kuwa mwenye bidii, Rehema ni mwanafunzi mwadilifu, 8 mwenye nidhamu. Daima, hapendi kujihusisha na wanafunzi 9 na tabia mbovu kwani anafahamu fika kuwa nazi mbovu 10.

Anapotoka shuleni kila 11, Rehema huwasaidia wazazi 12 kufanya kazi za pale nyumbani kama vile kuosha nguo, vyombo na kupiga nyumba 13. Nao wazazi humpa ushauri 14 manufaa sana kwake. Daima, wao humkumbusha kuwa asiyesikia la mkuu 15.

- | | | | |
|----------------------|------------------|--------------------|--------------------|
| 1. A. za | B. ya | C. cha | D. la |
| 2. A. kichuguu | B. kombe | C. mzinga | D. zeriba |
| 3. A. ili | B. kwa sababu | C. mpaka | D. kama |
| 4. A. mguu | B. kichwa | C. mkia | D. tumbo |
| 5. A. wowote | B. lolote | C. yoyote | D. chochote |
| 6. A. njema | B. kibora | C. vyema | D. bora |
| 7. A. Isitoshe | B. Mradi | C. Bali | D. Mbali |
| 8. A. ila | B. tena | C. licha | D. kwani |
| 9. A. walio | B. waliye | C. waliyo | D. walie |
| 10. A. huuzwa ghali | B. haina faida | C. kamwuzie mjinga | D. harabu ya nzima |
| 11. A. alfajiri | B. macheo | C. jioni | D. usiku |
| 12. A. yake | B. wake | C. zake | D. lake |
| 13. A. deki | B. pasi | C. rangi | D. sakafu |
| 14. A. mwenye | B. yenye | C. wenyewe | D. wenye |
| 15. A. hujuta majuto | B. hupata mjukuu | C. huvunjika guu | D. hupata taabu |

Kutoka swali la 16 mpaka 30, jibu kulingana na maagizo.

16. Ni ipi si zana ya vita?
A. Upote B. Uta
C. Manati D. Patasi
17. Mavazi rasmi yanayovaliwa na wanafunzi shuleni huitwa
A. jezi B. sare
C. joho D. bulibuli
18. Andika umoja wa: Wazee wenye hekima watatuzwa
A. Wazee wenye hekima mtatuzwa.
B. Mzee wenye hekima atatuzwa.
C. Mzee mwenye hekima watatuzwa.
D. Mzee mwenye hekima atatuzwa.
19. Alama hii ya barabarani inamaanisha



- A. mzunguko
B. njia panda
C. kuna mteremko
D. hakuna kugesha gari
20. Kanusha sentensi : Tukila wali huo tutashiba sana.
A. Tusipokula wali huo hatutashiba sana.
B. Tusipoula wali huo hatutashiba sana
C. Tukila wali huo hatutashiba sana.
D. Tusipokula wali huo tutashiba sana.
21. Jaza pengo kwa maneno yafaayo.
Mtu _____ mzigo _____ ni huyu.
A. mwenye, yenyewe
B. enye, wenyewe
C. mwenye, mwenyewe
D. yenye, yenyewe
22. Kamilisha methali : Usiwatukane wakunga
A. kabla ya kuvuka mto
B. mambo kangaja huenda yakaja
C. usije kujuta baadaye
D. na kizazi kingalipo
23. Ni nomino ipi haijalinganishwa kikamilifu na ngeli yake?
A. Kifuu - Ki-Vi B. Kibogoyo - Ki-Vi
C. Mtoto - A - Wa D. Barabara - I - Zi

24. Chagua kivumishi cha sifa katika sentensi hii;
Mtoto mlafi alikila chakula chote.
A. chakula
B. chote
C. mlafi
D. mtoto
25. Ni upi si uundaji sahihi wa nomino kutokana na kitenzi?
A. Upishi - mapishi
B. Panda - upanzi
C. Lima - kilimo
D. Andika - mwandishi
26. Ni sentensi ipi iliyoakifishwa vizuri?
A. Rehema rafiki yangu ni mkristo.
B. Mbona unamliza mtoto hivyo.
C. Machungwa, maembe, na ndimu ni matunda.
D. Jina lako ni nani?
27. Chagua tashbihi isiyo sahihi
A. Takatifu kama malaika.
B. Aminika kama mchana.
C. Safi kama nyota
D. Mpole kama njiwa
28. Jibu la salamu 'makiwa' ni
A. tunayo
B. asante
C. binuru
D. alamsiki
29. Tumia 'ote' kujaza pengo.
Vitanda _____ ni vipya
A. zote
B. yote
C. nyote
D. vyote
30. Chagua sentensi iliyo sahihi kisarufi.
A. Mimi ndiwe niliyetumwa.
B. Mtu huyu ndiye mgeni wa heshima.
C. Sisi ndiye tuliyeimba vizuri.
D. Wewe ndiyo utakayetuzwa.

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali 31 – 40

Fuso na Bobi walikuwa marafiki wa kufa kuzikana. Walifaana kwa jambo lolote, wakati wa mvua na ule wa jua. Waama wanakijiji wote waliwavulia kofia kwa sababu ya kuudumisha urafiki wao. Hata hivyo, wanaume hao wawili, ambao pia walikuwa majirani, walikuwa na hifa moja tu. Nalo ni kuwa walikuwa hawajaoa. Waliishi maisha ya upweke ijapokuwa walishirikiana vizuri. Walikuwa wenye bidii na walivuna vinono kutokana na kazi ya ukulima walioifanya. Wakati mmoja wao alipotaka kuenda safari, alimkabidhi mwenzake mali yake ili amlindie. Tabia hii iliendelea kwa miaka ayami bila bugudha yoyote. Hata hivyo, Fuso alianza kupatwa na tamaa.

Siku moja, Bobi alikuwa na safari ya mbali. Kama kawaida alimwendea mwenzake kumkabidhi mali yake. Alimwachia sanduku la chuma ambalo alilitumia kuwekea pesa zake. Kisha akaenda safari yake. Baada ya juma moja, Bobi alirudi kutoka safarini na akamwendea rafiki yake ili ampe sanduku lake. Hata hivyo, mwenzake alimfahamisha kwa huzuni, “ panya walilivamia sanduku lako, wakalia pamoja na pesa zilizokuwa ndani?” Bobi alipandwa na mori kwani alijua kuwa mwenzake alikuwa akimchezea akili. Hata hivyo, hakuzungumza chochote, ila alinyamaza na akarudi kwake.

Baada ya siku chache, Fuso alikuwa na safari ya kuenda mjini. Aliwachukua ng’ombe wake wawili akawakabidhi rafikiye Bobi, ambaye aliahidi kuwachunga. Aliporudi kutoka safarini, Fuso alienda kuwachukua ng’ombe wake. Rafikiye alimjibu “ nasikitika kukujulisha kuwa ng’ombe wako wote wawili waliliwa na mwewe?” Fuso alishangaa kuwa mwewe angeweza kumla ng’ombe ilhali yu hai. Hata hivyo, hakuuliza swali kwani alijua kuwa mwenzake alikuwa akilipiza kisasi.

31. Sentensi ya kwanza inaashiria kuwa Fuso na Bobi walikuwa
- marafiki walaghai
 - marafiki wasioaminiana
 - marafiki wa dhati
 - adui wa kufa kuzikana
32. Maneno ‘waliwavulia kofia’ katika taarifa yanamaanisha
- waliwaogopa
 - waliwaheshimu
 - waliwachukia
 - waliwapongeza
33. Ni kasoro gani ambayo Fuso na Bobi walikuwa nayo?
- Hawakuwa wameoa
 - Walikuwa wavivu
 - Walienda safari za mbali
 - Walipenda anasa
34. Bobi na Fuso walifanya kazi ya
- udereva
 - uvuvi
 - utabibu
 - kilimo
35. Ni jambo lipi marafiki hawa walifanya wakati mmoja wao alikuwa na safari?
- Kila mmoja alifungia mali yake kwake.
 - Kila mmoja alimkabidhi mwenzake mali yake amlindie
 - Kila mmoja alienda bila kumjulisha mwenzake.
 - Kila mmoja alifanya shughuli yenyewe kuwa ya siri
36. Maneno ‘miaka ayami’ katika taarifa yamaanisha
- miaka michache
 - miaka kumi
 - miaka mingi
 - miaka mitano

37. Bobi alitumia sanduku kwa kazi gani?
 A. Kuwekea nafaka
 B. Kuwekea chakula
 C. Kuhifadhi nguo
 D. Kuwekea pesa
38. Fuso alikosa kumpa mwenzake sanduku lake kwa madai kuwa
 A. lilikuwa limeliwa na panya
 B. lilikuwa limeliwa na mwewe
 C. lilikuwa limeibwa na wezi
 D. lilikuwa limepotea kimiujiza
39. Bobi alikasirika kwa sababu
 A. mwenzake hakuwa ametunza sanduku lake vyema
 B. alijua kuwa mwenzake alikuwa akimdanganya
 C. mwenzake pia alipanga safari
 D. Fuso aliiba mavuno yake
40. Kutokana na taarifa hii, tunajifunza kuwa
 A. kilimo ni kazi yenye faida
 B. hatufai kuwaaacha watu kulinda mali yetu
 C. safari za mbali hazifai kamwe
 D. tunapaswa kuwa marafiki waaminifu

Soma taarifa ifuatayo kisha ujibu maswali 41 – 50

Wahenga walisema kuwa heshima si utumwa. Hivyo basi, hatupaswi kulichukulia jambo hili kama jukumu kubwa kwetu. Kujiheshimu na pia kuwaheshimu wengine ni jambo muhimu maishani. Jamii ambayo watu wake huheshimiana huwa na maendeleo yasiyo na kifani. Hebu tujulize. Je, ingekuwaje iwapo hakungekuwa na heshima katika jamii? Mambo yangekuwa ya kustaajibisha. Watu wangewaua wengine, waibe mali ya wenzao na wakoseane mazungumzo halisi.

Kwa mfano, watoto wana walibu wa kuwaheshimu wazazi wao nyumbani. Hili huweza kutekelezwa kwa kutii maagizo. Pia, watoto hawapaswi kuwazungumzia wazazi kama watu wa hirimu yao. Wanapaswa kufanya hivyo kwa kutumia maneno ya heshima. Nao wazazi wakiheshimiwa wasijigambe ila pia wao warudishe mkono kwa kuwaheshimu wanao pia. Wasiwatese wala kuwadhulumu kwa kuwanyima chakula, matibabu, elimu, mazingira bora na kadhalika. Heshima ya watoto isiishie pale nyumbani bali iendelezwe mahali popote watoto waendapo. Kwa mfano, wakiwa shuleni wazazi wao huwa ni walimu. Hivyo basi, wawape na heshima na taadhima kuu. Wafanye lile waambiwalo kikamilifu. Njiani, watoto wawaamkue wakuu wao kwa heshima wala wasipishane njia nao kama bubu bila kunena lolote, hata salamu. Wazazi nao sharti watekeleze jukumu lao la kuwafundisha wanao heshima tangu utotoni.

41. Jamii hufaidika vipi watu wanapoheshimiana?
 A. Huwa na wizi mwingi
 B. Huwa na mauaji ya hafaiki
 C. Huwa na maendeleo mengi
 D. Watu huwadharau wengine

42. Neno 'wajibu' katika taarifa linamaanisha
A. jukumu B. tatizo
C. hamu D. sheria
43. Vitendo vifuatavyo husababishwa na ukosefu wa heshima katika jamii ila
A. mauaji ya watu
B. kusalimiana kwa taadhima
C. wizi wa vitu vya wengine
D. ukosefu wa mazungumzo mema
44. Neno 'hirimu' limepigwa mstari katika taarifa. Linamaanisha
A. miaka B. watoto
C. rika D. wavyele
45. Watoto huonyesha heshima kwa wazazi wao kwa
A. kutenda kinyume na maagizo
B. kuzungumza kwa utukutu
C. kukataa masomo
D. kutii maagizo yao
46. Mwandishi anawashauri wazazi warudishe shukrani kwa
A. kuwaheshimu wanao pia
B. Kujigamba mbele ya watu
C. kuwadhulumu watoto
D. kujipiga kifua
47. Watoto huweza kudhulumiwa kwa njia hizi ila
A. kunyimwa matibabu
B. kunyimwa elimu
C. kunyimwa mihadarati
D. kunyimwa chakula
48. Kulingana na taarifa, watoto wanapaswa kudhihirisha heshima
A. nyumbani pekee
B. mahali popote waendapo
C. shuleni tu pekee
D. wanapopishana njia tu
49. Mwandishi anasema kuwa watoto wanapaswa kufunzwa kuwa na heshima
A. kuanzia utotoni mwao
B. wanapoenda shuleni
C. wanapofikia utu uzima
D. wanapojua kuongea
50. Kichwa kifaacho taarifa hii zaidi ni
A. Jukumu la wazazi
B. Haki za watoto
C. Umuhimu wa salamu
D. Heshima katika jamii